

Norges internasjonale arbeid mot diskriminering av seksuelle minoriteter

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Soria Moria-erklæringen omtaler homofiles rettigheter spesielt. Regjeringens handlingsplan "Bedre livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner, 2009-2012" forankrer dette perspektivet innenfor alle politikkområder.

Arbeidet med menneskerettigheter og seksuelle minoriteter er et område som får stadig mer oppmerksomhet internasjonalt. Norge kan gjøre en forskjell for enkeltmennesker og organisasjoner som arbeider for å sikre grunnleggende menneskerettigheter til en utsatt gruppe.

Fra seminaret "Mot et samlet mangfold" i Nicaraguas hovedstad Managua i september 2010.

Norge er en aktiv forkjemper for menneskerettighetene til seksuelle minoriteter internasjonalt. Vi har vært en sterk pådriver for å utarbeide et felles innlegg i FNs Menneskerettighetsråd som fikk støtte fra 87 land i 2011 om menneskerettigheter, seksuell orientering og kjønnsidentitet. Hovedbudskapet i innlegget er at stater må avkriminalisere homofil praksis og at de må treffe tiltak for å bekjempe vold og diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet.

I utviklingspolitikken skal Norge bidra til å bekjempe alle former for diskriminering og stigmatisering av personer på grunnlag av seksuell orientering og kjønnsidentitet. Det innebærer å bidra til å bevisstgjøre samarbeidslandenes myndigheter om deres ansvar for borgernes rettigheter. I tillegg bidrar vi til å styrke myndighetenes evne til å fremme og beskytte disse rettighetene. Norge støtter også seksuelle minoriteters egne organisasjoner og krefter i det sivile samfunn som arbeider for denne gruppens rettigheter og livssituasjon.

”Etter regjeringsskiftet i 2005 gjorde vi seksuelle minoriteter til en viktig sak i vårt internasjonale arbeid for menneskerettigheter. Vi har fortsatt en lang vei å gå når det gjelder å stoppe diskriminering, vold og forfølgelse basert på seksuell orientering og kjønnsidentitet, men det gir inspirasjon at vi stadig tar viktige steg i riktig retning. Norge har vært med på å gjøre en forskjell, i FN i New York, i menneskerettighetsrådet i Genève og i mange land. Derfor skal vi stå på videre.”

– Statssekretær Gry Larsen

I tillegg bidrar vi til å styrke myndighetenes evne til å fremme og beskytte disse rettighetene. Norge støtter også seksuelle minoriteters egne organisasjoner og krefter i det sivile samfunn som arbeider for denne gruppens rettigheter og livssituasjon.

I 2010 bidro Norge med 11 millioner norske kroner i målrettet støtte til arbeid mot diskriminering av seksuelle minoriteter både i Afrika, Asia, Latin- Amerika og Midtøsten. Støtten går gjennom Utenriksdepartementet, Norad og norske utenriksstasjoner. Det er ikke snakk om store midler, men erfaringsmessig kan små midler gi gode resultater. Støtten spenner fra kr 30 000 til konferanser til opp mot 5 millioner til langsiktig rettighetsarbeid, forskning og arbeid mot diskriminering i ulike sektorer i samfunnet som politiet, utdanningsinstitusjoner og helsemyndigheter.

Til sammen 15 land har mottatt støtte. UDs pilotland for arbeidet, Nepal, Nicaragua, Malawi, Kenya og Uganda, er blant de største mottakerne. I tillegg har organisasjoner i land som Mosambik, Brasil, Sør-Afrika, Indonesia, Tyrkia, Libanon og Argentina mottatt støtte fra Norge. Under følger eksempler fra tre land og arbeidet i FN.

Under følger eksempler fra tre land og arbeidet i FN.

Uganda

I Uganda har situasjonen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner forverret seg de siste årene. Sentrale områder for Norges innsats har vært det såkalte ”Anti-homolovforslaget,” å bidra til å bekjempe diskriminering og stigmatisering av seksuelle minoriteter og å arbeide for avkriminalisering av homofile aktiviteter i Uganda.

Norges partnere i Uganda:

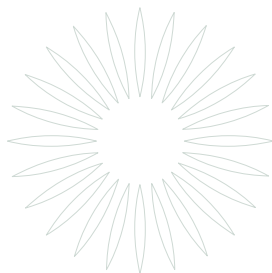
- » *Civil Society Coalition on Human Rights and Constitutional Law Uganda koordinerer over 30 menneskerettighetsorganisasjoner. Mottok 100 000 kr i norsk støtte i 2010.*
- » *Makerere University, forskningsprosjektet ”Sexual minority rights in Uganda – to have or not to have”. Mottok 491 000 kr i norsk støtte i 2010.*

Norges støtte har blant annet bidratt til økt internasjonal oppmerksomhet rundt situasjonen i Uganda, og temaet tas opp jevnlig med ugandiske myndigheter. Norge anser det viktig at lokale organisasjoner og institusjoner arbeider med disse rettighetsspørsmålene og støtter derfor en koalisjon av menneskerettighetsorganisasjoner som arbeider på dette feltet. Koalisjonen bidro med juridisk ekspertise i en viktig rettslig seier over en tabloidavis som trykte grove hetsartikler mot navngitte homofile. Koalisjonen vil også motta støtte i 2011, blant annet for å følge opp ankesaken.

Fra statssekretær Ingrid Fiskaas møte med menneskerettighetsaktivister som arbeider med seksuelle minoriteter i Uganda. Foto: Anne Vinding

Forskningsprosjektet "Sexual minority rights in Uganda – to have or not to have" vil gi større innsikt i situasjonen til seksuelle minoriteter i Uganda og komme med anbefalinger for tiltak som kan redusere diskriminering og styrke denne gruppens menneskerettigheter.

I Nepal har arbeidet for seksuelle minoriteters rettigheter kommet relativt langt. Det finnes en høyesterettsdom fra 2007 som beskytter seksuelle minoriteter mot diskriminering. I 2010 satte den nepalske regjeringen ned en komité med mandat til å utrede mulighetene for innføring av en kjønnsnøytral ekteskapslov. Same-Sex Marriage-komiteén besøkte Norge i 2010 hvor de hadde møter med norske stortingspolitikere og beslutningstakere og fikk høre om prosessen rundt partnerskapsloven (1993) og innføringen av kjønnsnøytral ekteskapslov (2009).

Norges partnere i Nepal:

- » *Blue Diamond Society (BDS) er en ledende organisasjon for seksuelle minoriteter i Nepal. I 2010 mottok de støtte fra Norge for å utarbeide en langsiktig strategisk plan. BDS mottok 100 000 kr i norsk støtte i 2010.*
- » *Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH) var vertskap for Same-Sex Marriage-komiteén. LLH bidrar til komitéens kunnskapsgrunnlag og kompetanse i forbindelse med loven.*
- » *Mottok 90 000 kr i 2010. I tillegg mottok LLH 700 000 kr i støtte for samarbeid med BDS.*

Norges ambassade i Kathmandu er en pådriver for arbeidet med å fremme seksuelle minoriteters rettigheter i Nepal. Norge leder også en internasjonal arbeidsgruppe i Nepal for å sørge for at saken får fokus. I forbindelse med treårsdagen for den nepalske høyesterettsdommen som beskytter seksuelle minoriteter mot diskriminering, arrangerte ambassaden sammen med BDS et seminar for å definere videre steg for mer effektiv implementering av dommen, som fremdeles er omstridt på enkelte punkter.

Fra et seminar om seksuelt mangfold i Katmandu, Nepal. Foto: Ida Sellreite Fjell

"Jeg har møtt aktivister fra homorganisasjoner i flere land, som i Nicaragua og Uganda. Disse modige stemmene forteller om grove overgrep, forfølgelse, vold og diskriminering. De utsetter seg selv for stor personlig risiko ved å stå frem. Gjennom sin kamp flytter de grenser og sørger for at menneskerettighetene gjelder alle. Det er vår plikt og glede å støtte dem i kampen, og se at det nytter å jobbe i det små"

- Statssekretær Ingrid Fiskaa

Nicaragua

Homofile, lesbiske, bifile og transpersoner opplever utstrakt diskriminering i Mellom- Amerika. Likevel finnes det flere organisasjoner som arbeider for denne gruppen og temaet kommer stadig høyere på den politiske agendaen i flere land i regionen. Et eksempel på dette er Nicaragua, hvor det i etterkant av et norskstøttet flerårig prosjekt og et seminar ble oppnevnt et eget ombud, Samira Montiel, for seksuelt mangfold i landet.

Norges arbeid for seksuelle minoriteter i Nicaragua:

- » *Støtte til "Promotion and Defence of Human Rights of the LGBT Population, through the operation of the Special Ombudsman for Sexual Diversity." Målet er å styrke funksjonene og kapasiteten til ombudspersonen, bidra til økt bevissthet rundt menneskerettighetene til LHBT-gruppen og styrke arbeidet med å fremme den frie retten til kjønns-uttrykk og seksualitet. Mottok 1, 75 millioner kr i norsk støtte i 2010.*
- » *Støtte til "Multisector response to the Human Rights of the LGBT population and gender equity." Prosjektet har nedsatt en strategisk gruppe som arbeider direkte mot helse- og utdanningsmyndighetene samt politiet for at de bedre skal kunne ivareta LHBT- hensyn. Mottok 5, 1 millioner kr i 2010.*

Fra seminaret "Mot et samlet mangfold" i Nicaraguas hovedstad Managua i september 2010.

Nicaragua har sett en betydelig økning i antall medlemmer i organisasjoner som jobber for rettighetene til seksuelle minoriteter, spesielt blant unge mennesker utenfor hovedstedene. Den gruppen er blitt en viktig ressurs for arbeidet regionalt og har lyktes godt i å identifisere utfordringer i forhold til hvordan seksuelle minoriteter blir møtt i ulike statlige institusjoner.

I Costa Rica klarte organisasjonene sammen med menneskerettighetsombudet å forhindre at det ble gjennomført en folkeavstemning om homofilt samboerskap/ekteskap. Deres argument om at man ikke kan ha folkeavstemning om grunnleggende menneskerettigheter vant frem.

FN

Norge er aktivt med i en gruppe av likesinnede land som arbeider for å skape oppmerksomhet rundt temaet menneskerettigheter, seksuell orientering og kjønnsidentitet i FNs hovedforsamling i New York og i menneskerettighetsrådet i Genève. Norge og FN har samarbeidet om to store arrangementer. Der har FNs generalsekretær Ban Ki-moon og FNs høykommissær for menneskerettigheter, Navi Pillay, oppfordret til å avkriminalisere homofili og arbeide mot diskriminering og hatvold på grunnlag av seksuell orientering og kjønnsidentitet.

Norges arbeid for seksuelle minoriteter i FN:

- » 21. desember i 2010 vedtok FNs hovedforsamling med overveldende flertall å gjeninnføre en referanse til at seksuelle minoriteter har behov for beskyttelse mot drap og manglende etterforskning. Norge, sammen med de øvrige nordiske land og USA, spilte en sentral rolle i omkampen om denne resolusjonen.
- » Alle FNs medlemsland gjennomgår en landhøring (Universal Periodic Review) i FNs menneskerettighetsråd om hvordan de etterlever sine menneskerettighetsforpliktelser. Norge har sammen med flere land stilt spørsmål om situasjonen for seksuelle minoriteter i en rekke av disse landhøringene i 2010. Flere land har godtatt Norges anbefalinger.
- » Norge var en sterk pådriver for et felles innlegg om menneskerettigheter, seksuell orientering og kjønnsidentitet i FNs menneskerettighetsråd i mars 2011. Innlegget fikk støtte fra 87 land.

Den norske FN-delegasjonen ved Tine Mørk-Smith leder her et møte om menneskerettigheter og seksuelle minoriteter i FNs hovedkvarter i New York.

FNs generalsekretær Ban Ki-moon har vist personlig engasjement for å skape oppmerksomhet om menneskerettigheter og seksuelle minoriteter.

Norges arbeid for seksuelle minoriteter i FN i New York og Genève skal videreføres. I tillegg skal vi støtte FN-initiativ som for eksempel fra høykommissæren for menneskerettigheter om styrket innsats på landnivå.

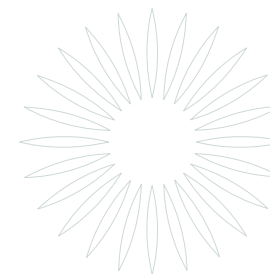
“Støtten fra Norge i de siste fire årene har allerede hatt en direkte innvirkning på livene til lesbiske, homofile, bifile og transpersoner i alle verdensdelene. Den sterke markeringen av at grunnleggende menneskerettigheter gjelder alle, uansett seksuell orientering og kjønnsidentitet, har påvirket folks liv i Nicaragua, Kenya, Uganda, Malawi og Nepal”

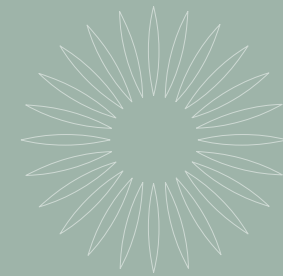
- Bård Nylund, leder LLH

Strategisk samarbeid med Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner - LLH

UD og Norad har etablert flere nettverk og kontaktpunkt for å ha dialog med norske bistandsorganisasjoner og aktører som jobber med rettigheter for LHBT i Sør. Størst av disse er LLH.

- » I Nepal har LLH prosjektsamarbeidet ”Building leadership, claiming space and contributing back to society” hvor Blue Diamond Society er lokal partner.
- » I Kenya samarbeider LLH med Gay and Lesbian Coalition of Kenya (GALCK) om prosjektet ”The Rainbow Health Centre; Running a community centre for advancement of Sexual Health and Rights among LGBT population in Kenya”.
- » LLH bedriver utstrakt internasjonalt solidaritetsarbeid gjennom sine nettverk i Sør for å styrke seksuelle minoriteters rettigheter globalt.

Ugitt av: Utenriksdepartementet
Omslagsfoto: Denis Farrell/AP/Scanpix
Trykk og design: Departementenes servicesenter 05/2011 - 200